

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XI. Consanguinei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

verbis de presenti contrahendo, & annuli traditio & acceptio mox secuta sit, iudicabitur Matrimonium, cum non intersit verbis ne, an facto consensus exprimat. *l. 5. ff. Rem ratam haberi.* ubi dicitur non tantum verbis ratum haberi posse, sed etiam actu, & notavit *Gloss. in c. Tua. verb. verba. de sponsalibus. Sanchez. l. 1. de matrimon. D. 22. n. 3.*

3. Sin autem antecessit duntaxat tractatus sponsaliorum de futuro, tunc annuli traditio, aut manus spontanea oblatio introducet presumptionem sponsaliorum, secundum doctrinam Abbatis in *c. Cum virum. n. 3. de statu regularium.* quod tacens habetur pro consentiente, si agatur de obligatione personæ; & si interueniat actus positivus, qui eam significare possit; secus autem est, si sola taciturnitas adsit, ut si vir feminae manum capiens dicat: do tibi fidem de matrimonio contrahendo & mulier taceat, non est sufficiens signum sponsaliorum ait *Sanch. cit. D. 22. n. 6.*

Admonet porro Innoc. hic non constare, utrum mulier citata ad Episcopum Theatinum contumax fuerit, nec ne; si contumax non fuerat, sententia Iudicis irrita fuit, sin autem contumax, tunc in causa ista Matrimonii non transeunte in rem iudicatam iterum audienda est mulier, saltem allata probabili causa, cur noua Iudicii instantia inchoanda & probationes admittendæ sint, imò hæc sufficiens causa esse debet, quod pars contumax, cum condemnata erat, non fuerit præsens, ut se defendere posset.

4. Addit hic Abbas. *n. 7. ex Hostiens. Gail. l. 1. obseru. 112. n. 4. & docent DD. in c. Videtur. tit. qui Matrimonium accusare possunt.* quod ad redintegrationem Matrimonii male separati quilibet è populo agere possit, propter Sacramenti honorem & peccatum vitandum, quemadmodum & quilibet ad accusandum matrimonium seu impedimentum eius dirimens denuntiandum admitti debet. *c. vit. de Clau-*

dest. despons.

* *

CAPITVLVM XI

Consanguinei.

PARAPHRASIS.

Vir & Mulier matrimonium contraxerunt; quod postea accusarunt consanguinei testibus probantes, inter illos compaternitatis impedimentum intercedere, quapropter diuortii sententia in eosdem lata fuit, postea verò Mulier confessa fuit Episcopo loci, quod commater Viri non fuit ante diuortium institutum, quamuis deinde compaternitatem cum eodem contraxerit, ac postea ad secundas nuptias transierit. Ad hunc casum respondet Clem. III. propter mulieris confessionem non recedendum esse à sententia Ecclesiæ rationabiliter promulgata, donec legitimis contrariis probationibus destruat.

SUMMARIUM.

1. Sententia lata in causa matrimonij ad eius separationem propter impedimentum dirimens non transit in rem iudicatam.
2. Ordinariè loquendo si intra decem dies contra sententiam appellatum non sit, causa manet iudicata, decisa & irretactabilis.
3. Sunt aliqua causa in quibus non interposita appellatione per decendum noua iudicii instantia postulari potest.
4. Et talis est causa matrimonialis.
5. Sententia peccati nutritiua nunquam transit in rem iudicatam.
6. Sententia diuortij lata in causa matrimoniali ad solam vnius, vel vtriusque coniugis asserentis contrarium non retractatur.
7. Post sententiam diuortij, si alia iudicii instantia petatur, alii testes producendi sunt.

NOT. I. Sententia lata in causa matrimonij ad eius separationem propter impedimentum dirimens non transit in rem iudicatam.

2. Pro intellectu adverte, quod ordinariè loquendo, si contra sententiam intra 10. dies appellatum non sit, ea causam iudicatam.

tam decisam & irtractabilem reddat, partim propter Iuris & Iudicis auctoritatem, partim propter partis non appellantis consensum & renuntiationem.

3 Sunt verò aliquæ causæ, in quibus non interposita appellatione per decendum nova Iudicij instantia postulari potest, saltem probabili allegatâ causâ, secundum *Innoc. cap. Tenor. b. tit.* Et hoc est, sententiam non transire in rem iudicatam: id est, rem seu causam non reddi ita iudicatam & decisam, ut iterata cognitio & decisio peti non possit etiam ab ipsomet litigante, allegante propriam turpitudinem & inconstantiam suam, si videlicet confessus fuerit, quod iam negat, prout tradunt DD. nominatim *Abb. in cit. cap. Lator.* Quod turpitudinem suam licitum est allegare, si non allegando periculum animæ inferatur.

4 Talis itaque causa, in qua sententia lata non transit in rem iudicatam, est matrimonialis, propterea quod nec Iuris, nec Iudicis auctoritas, nec partium consensus aut renuntiatio efficere possit, ut matrimonij legitimè contracti separatio fiat, sed neque vice versâ, ut matrimonio non legitimè contracto, subsistente impedimento eius dirimēte, vir & mulier carnaliter coniungantur, cum agatur de periculo animæ, quemadmodum regula traditur apud eundem *Abb. in cit. c. Lator. v. g.* quod sententia peccati nutritiva nunquam transit in rem iudicatam.

5 Nor. II. Propter solam confessionem aut dictum seu vnus seu vtriusque coniugis, nullum inter ipsos intercedere impedimentum, nõ re dinteegratur matrimonium, quod ante rationabili & legitimo Iudicio Ecclesiæ videlicet secundum allegata & probata separatum fuit, quemadmodum nec ob confessionem aut dictum vnus vel vtriusque intercedere impedimentum, separatur matrimonium, quod antea cum Ecclesiæ approbatione contractum erat. *c. Super eo. s. De eo qui cognouit. & notat Gloss. finalis hic.*

Id denique rectè monet eadem Glossa, si post coniugum separationem Iudicio Ecclesiæ factam, alia Iudicij instantia petatur, quia dicitur errorem commissum esse, seu

nullum impedimentum intercedere, tum alios testes producendos esse, propterea quod Iudicij instantiam postulans priores testes periuros esse dicat, idèoque inhabiles ad testificandum, iuxta *cap. Sicut. 9. De testibus.*

CAPITULUM XII.

PARAPHRASIS.

Cum Archidiaconus Ecclesiæ Magalonen-
sis vacaret, Episcopus nominavit P. de
Castro nouo, sed Præpositus dictæ Eccle-
siæ protestatus est, Archidiaconum insti-
tutum non debere, nisi duplici sibi concessio
suffragio, & si id negetur, ad Sedem Apo-
stolicam adversus institutionem appella-
vit, verum hoc non obstante, Episcopus
dictum P. per annulum investiuit, at ve-
rò Præpositus alium nominavit; postea
ab utraque parte missi sunt procuratores
ad Sedem Apostolicam.

Cælestinus Papa intellectâ hac controuer-
siâ, vtriusque partis acta cassauit; insuper
pronuntiauit scribendum esse ad quos-
dam, ut Episcopum, Præpositum & alios
ad Archidiaconum concorditer institu-
endum disponerent; sin autem hoc im-
petrare non possint, ut ipsimet aliquem
instituant; postea verò idem Cælestinus,
contra Priorem suam pronuntiationem,
G. qui nondum Diaconus erat, ignoran-
te Episcopi Procuratore Romæ tunc mo-
rante, Archidiaconatum contulit, sicut
credere licet circumventus. Quare In-
noc. III. inhærens vestigiis suorum ante-
cessorum dicentium: quod sententia Ro-
manæ Sedis in melius commutari possit,
si aliquid falsitatis obrepserit, collationem
ipsi G. factam (non obstante quod etiam
Episcopus Magalonen-
sis eandem colla-
tionem non sine Apostolicæ Sedis illusio-
ne eidem fecisse narretur) in irritum re-
vocat, eique licet absenti super dicto Ar-
chidiaconatu perpetuum silentium indi-
cit, atque insuper Capitulo præcipit, ut
Archidiaconum convocatis omnibus,
qui